

ТРГОВИНСКО (ПРИВРЕДНО) ПРАВО

6./7. рад. недеља/седмица
26.3./2.4.2020.

проф. др Милан Бјелић

НАПОМЕНА

Поштоване колеге,

Приложена презентација обухвата материјал предвиђен за **6./7. радну недељу/седмицу**.

Овај материјал је само оријентациони подсетник као помоћ за изучавање материје из предмета Трговинско право уз коришћење уџбеника Привредно право са практикумом (С. Вучичевић, М. Бјелић) издање БПШ-ВШСС (2018), као и остале уџбеничке и др. литературе која вам је преопручена на уводном предавању.

■ проф. др Милан Бјелић

■ **ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ**

- предузећа која обављају одр. врсте прив. делатности у јавном интересу
- делатности које су **незаменљив услов живота и рада** грађана, или пословања др. предузећа/прив. друштва на одр. подручју или рада држ. органа
- јавни саобраћај, ПТТ саобраћај, енергетика, путна привреда, пружање комуналних услуга

- делатности од општег интереса уређује се **посебним законима**
- закони о шумама, водама, о комуналним делатностима, информисању и сл.
- оснива га **држава – Република, АП или јединица локалне самоуправе**
- Оснивање и пословање у складу са Законом о прив. друштвима и са посебним **Законом о јавним предузећима**

- **Оснивачки акт** јавног предузећа је акт надлежног органа
- акт може бити донет у форми **одлуке** или у форми **закона**
- Ако је оснивач јавног предузећа **Република** акт о оснивању предузећа доноси се у форми **закона**
- Ако је оснивач јавног предузећа **АП** или **јединица локалне самоуправе**, акт о оснивању предузећа доноси се у форми **одлуке**

- остваривање добити не сме бити основна сврха њиховог пословања
- првенствено задовољавање потреба грађана и привреде на подручју на којем предузеће послује
- за поједине врсте ЈП прописано да није допуштен стечај - ако такво ЈП западне у финансијске тешкоће, оснивач предузећа (Република, АП или ЈЛС) јемчи за његове обавезе

- Држ. органи могу на два начина учествовати у управљању ЈП
- **сразмерно државном капиталу** који је уложен у предузеће - Надлежни држ. орган **именује чланове управног одбора ЈП**
- надлежни држ. орган може **прописивати услове** које мора да испуњава ЈП и начин остваривања посебног друшт. интереса у обављању делатности ЈП
- у случају поремећаја у пословању ЈП, надл. држ. орган може **предузети мере и обезбедити услове за уредно посл. ЈП**

■ Обавезни органи ЈП:

надзорни одбор и
директор

- надзорни одбор, осим представника запослених, бира оснивач (РС – укупно 5 чланова, АП или ЈЛС – укупно 3 члана)
- у НО ЈП **обавезно је заступљен представник запослених (1)**

- **Директора ЈП** именује Влада (осн. Реп. Србија) односно надлежни орган АП или ЈЛС (када су они оснивачи)
- ЈП – макс. **7 извршних директора**, а број извр. директора утврђује се статутом
- ИД не може да има заменика, а мора да буде у радном односу у ЈП; за свој рад одговара директору ЈП
- Основни општи акт ЈП је **статут**; сходно се примењују све зај. одредбе о др. капитала

ЛИКВИДАЦИЈА

- **Ликвидација** - окончава се посл. живот ПД, разрешавају се односи са пов., међусобни имовински односи ортака, чланова или акционара - ПД престаје да постоји
- изједначено са поступком **планске продаје** – уновчавање имовине ПД
- крајњи циљ исплата дугова пов., а преостали део имовине подели ортацима, члановима и акционарима

- **Ликвидација** друштва:
- Једногласно ортаци, одн. комплементари
- Одлука скупштине д.о.о.
- Одлука скупштине акционара

- **Принудна ликвидација** (ЗоПД):
- Правоснажна мера забрана обав. делат.
- Проток рок > 30 дана (осн. на одр. време)
- остао 1 ортак, или к.д. без комп. или коман. (3 месеца)
- и др.

- Ликвидациони поступак дуже траје – **фазе**:
- Отварање поступка ликвидације
- Обавештавање поверилаца – позив да пријаве потраживања
- Уновчавање лик. масе
- Окончавање послова у поступку ликвидације
- Закључење ликвидације

Статус друштва за време ликвидације

- не може предузимати нове послове, само везано за спровођење ликв. поступка: продаја имовине Д; исплате потраж. пов.; наплата потраж. Д од његових дужника; и др. послове неопходне за ликв. Д

■ Пре исплате свих потраж. пов.:

■ искључена је исплата дивиденди ортацима, оснивачима, члановима или акционарима;

■ не расподељује се имовина Д ортацима, члановима или акционарима

Ликвидациони управници

- за разлику од стечаја - **поред скупштине чланова, акционара и ортака + само 1 орган за спровођење поступка Л – ликвидациони управник**
- Послове Д воде лица која су имала иста овлашћења и пре Л, ако органи Д не изаберу друго лице или лица - ликвидациони управници

Послови ликвидационог управника

- – завршава текуће послове Д; наплаћује потраживања Д; измирује обавезе Д и уновчава имовину Д
- - одговоран за вођење послова Д и заступа га у поступку Л

- **Оглас о објави Л** 90 дана на интернет страници регистра прив. субјеката:

- Позив пов. да пријава потраживања

- Адресу седишта Д, односно за пријем поште

- Упозорење да сва потраж. која се не пријаве **до 30 дана** по истеку огласа сматрају се **прекљудираним**

- **Листа признатих и оспорених потраживања**

Обустава Л и спровођење стечаја

- Ако лик. управник утврди да ИМОВИНА НИЈЕ ДОВОЉНА – обустава Л и покреће поступак стечаја
- Л се спроводи само у случају када Д има **ДОВОЉНО СРЕДСТАВА ЗА ПОДМИРИВАЊЕ СВИХ ПОТРАЖ. ПОВ. - БАНКРОТСТВО-намирење пов. у стеч. поступку у проценту који сразмерно умањује измиривање обавеза**

СТЕЧАЈ

- Закон о стечају, Закон о АЛСУ „Сл. гласник РС“, бр. 104/2009
- **Стечај (банкротство)** - судски начин престанка или реорганизације прив. субјеката који су постали трајније неспособни за извршавање обавеза, или у др. случајевима који су одређени законом
- Имовина - сразмерно намирење ст. поверилаца.
- Циљ стечаја најповољније колективно намирење ст. пов., остваривањем највеће могуће вредности ст. дужника, односно његове имовине

■ **Начело економичности** – највећа могућа вредност и највећи могући степен намирења пов. у што краћем времену и уз што мање трошкова

■ **Начело судског спровођења поступка** – по отварању стеч. поступак спроводи суд по сл. дужности

СТЕЧАЈ

- **Lat.**- „concurus“ – скупљање, спајање, стицање, слегање у гомилу
- Без стечаја, инсолвентни дужник би могао да **бира** коме ће од својих пов. извршити обавезе
- или би своја потраж. наплатили само они пов. који су били **најбржи** у прибављању извршне исправе против дужника

■ неликвидност (различно од инсолвентности) је стање

привремене немогућности

ПД да извршава своје новчане обавезе према пов. (док наплати своја потраж.)

Стечајни разлози:

- Трајнија неспособност плаћања
- Претећа неспособност плаћања
- Презадуженост
- Непоступање по УППР или ако је УППР усвојен на незаконит или преваран начин
- Надлежан **привредни суд** (Закон о судовима) – седиште дужника

ОРГАНИ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

- стеч. судија, стеч. управник, скупштина поверилаца и одбор поверилаца
- 1) **Стечајни судија**: утврђује постојање стеч. разлога и доноси одлуку – решење о **покретању** претходног ст. поступка и решење о **отварању** ст. поступка над ст. дужником

- бира ст. управника са листе активних и лиценцираних управника уз могућност изузетка (**директан одабир**);
- одобрава трошкове ст. поступка пре њихове исплате;
- одређује накнаду и награду ст. управнику,

- одобрава нацрт плана реорганизације ст. дужника - УППР ;
- одобрава нацрт решења о главној деоби ст. масе;
- доноси одлуке и предузима др. радње по питањима која нису у делокругу ст. већа;

■ **2)Стеч. управника** именује ст. судија решењем о покретању СП или о покретању претходног СП – услови:

■ Држављанин РС

■ Пословно способан

■ Високо образовање

■ 3 год. искуства са ВСС или на пословима СП

■ Положен стр. испит за добијање лиценце

■ Достојан поверења за послове стеч. управника

- - лице са лиценцом за обављање послова ст. управника (Закон о АЛСУ, „Сл. Глас. РС“ бр. 104/2009 и 89/2015)
- Лиценца - 3 године (обновљена или одузета)
- -не обавља послове у складу са законом или стандардима за управ. ст. масом и обичајима

- пажња доброг стручњака; подноси завршни рачун ст. судији и одбору поверилаца; одговара својом ЛИЧ.ИМОВИНОМ за све штете нанете учесницима у поступку (намера или крајња непажња)
- -уговор о обав. осигурању од проф. одговорности са осиг. сумом мин 30.000 евра у дин. противвр.
- право на награду за свој рад и накнаду стварних трошкова (одређује ст. судија у време закључења СП)

- **3) Скупштина поверилаца** - Сви ст. повериоци;
- најкасније на првом рочишту поверилаца;
- заказује се на предлог СУ или ст. повер. чији су укупна потраж. $\geq$ 20% од укупног износа потр.;
- гласа се сразмерно висини потраживања

- **4) Одбор пов.** одређује скуп. пов.
- Чланови-стечајни повериоци;
- даје мишљење СУ о начину уновчења имовине ст. дужника; о настављању започетих послова ст. дужника;
- разматра извештаје СУ;
- извештава скуп. поверилаца

ПОКРЕТАЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

- предлогом повериоца, ст. дужника
или лик. управника
- покреће - **не спроводи** - одмах
закључује - **само један поверилац**
- **не спроводи-** ИМОВИНА ст. дуж.
мања од висине трошкова ст.
поступка

ПРЕТХОДНИ СТЕЧАЈНИ ПОСТУПАК

- На основу предлога – СС (року 3 дана) доноси **решење о покретању претходног СП**
- Предлагач - 5 дана - уплати суду **аванс на име покрића трошкова СП** (подмирење трошкова СП ако имовина ст. дужника није довољна)
- Против Р о покретању претходног СП **није дозвољена жалба**

- СС одређује **рочиште**-расправљање о постојању ст. разлога;
- позивају се предлагач, пред. дуж. и СУ - изјашњавање о покретању претходног СП – заинт. лице може дати **изјаву о преузимању дуга**
- **СС одобрава преузимање дуга**, дав. изјаве и његови јемци одговарају солидарно са дуж. за његове обавезе настале до давања изјаве о преузимању дуга - облик **санације дужника**
- **Претходни СП – макс. 30 дана** од дана пријема предлога за покретање СП

ПРАВНЕ ПОСЛЕДИЕ ПОКРЕТАЊА СТЕЧАЈА

- даном истицања огласа о покретању СП на огласној табли суда
- престају права директора, заст. и пуномоћника, органа управ. и надзор. органа ст. дужника-прелазе на СУ
- престанак пуномоћја;
- откази уговора о раду

- -запошљавање нових лица;
- гашење постојећих и отварање нових рачуна;
- пријављивањем потраж. прекида се застарелост према дуж.;
- СУ води парнице за сва спорна потраж. дужника

■ **назив фирме** обавезно
додатак “у стечају” – нпр.
“Напредак д.о.о. у стечају” и
нови тек. рачун

■ покретање С - не може се
против ст. дуж., односно над
његовом имовином, одредити и
спровести принудно извршење

Пријављивање потраживања

- 60 дана од објаве обавештења о покретању С
- **Испитно рочиште** - Листу потраживања СУ - рок од 5 дана објавити на огл. табли суда
- **Утврђено потраживање** - није оспорено од стране СУ или од стране ст. повериоца

- **Оспорено потраж.** - **парница** ради утврђивања оспореног потраж.
- **Побијање правних радњи ст. дужника** – дуж. предузима прав. радње или пропушта предузимање, неким пов. погодује на штету других-вређа начело равномерног намирења пов. у С поступку

Стечајна маса и њено уновчење

- – целокупна имовина ст. дуж. у земљи и иностранству на дан покретања ст. поступка и имовина коју ст. дуж. стекне током ст. поступка
- обавезно се региструје код АПР - Ст. маса се формира продајом ствари ст. дуж. и наплатом његових потраж. (ст. судија)
- Јавно надметање или јавно прикупљање понуда

Излучна права - права 3. лица

- - захтева да му се предају одр. ствари које се налазе код ст. дуж. (**власник ствари** - дуж. у закуп или на послугу)
- Вредност тих ствари не улази у ст. масу, те **излучни поверилац** није ст. поверилац

Разлучна права

- – **повериоци** - првенствена наплата из одређених ствари ст. дужника - **зложни поверилац** (без обзира на то да ли је такво право стекао по основу уговора или закона)

Решење о гл. деоби

- – 15 дана од дана пријема нацрта за гл. деобу (ако није поднет приговор на нацрт од стране одбора пов. или пов. појединачно)
- Ако поднесу приговоре на нацрт за гл. деобу, СС ће одржати рочиште и на њему донети решење о гл. деоби

Главна и накнадна деоба

Нак. деоби приступа се према нак. приливу новч. средстава у деобну масу

- **Завршна деоба** – завршетак уновчења целокупне стеч. масе односно претежног дела стеч. масе (гл. и нак. деобе)

Завршно рочиште

- – СС реш. одређује завр. рочиште расправља се о:
- завршном рачуну СУ;
- подносе приг. на завр. рачун или на захтеве за исплату накнада и награда;
- одлучује о прерасподељеним деловима деобне масе и др.

ЗАКЉУЧЕЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

- СС доноси решење о закљ. СП поступка на завршном рочишту
- Обављује у „Сл. гласнику РС“
- доставља суду или др. надл. органу који води Регистар правних лица (АПР) или предузетника

Реорганизација дуж. у стеч. поступку

- План реорганизације - обезбеђују повољнија намирења пов. и ако постоје екон. оправдани услови за наставак дуж. пословања
- А) истовремено са подн. предлога за покрет. ст. поступка
- Б) до 90 дана након отварања поступка, а подноси се СС (**трајање до 5 год.**)